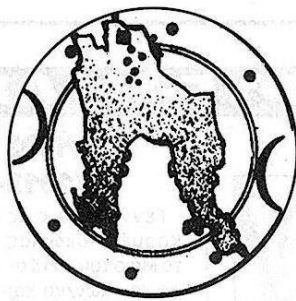

Ο χειμώνας εφέτος έντυσε πολλές φορές τα χωριά του Πάρωνα στα άσπρα, με διακοπές ηλεκτρικού, πάγωμα των σωλήνων ύδρευσης. Καρνές, το Κάτω Χωριό. (φωτ. Τάκη Σπανού).

Καρνές

Η ΑΡΑΧΩΒΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΩΝΑ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ • ΕΤΟΣ 16ο • ΦΥΛΛΟ 66 • ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001-ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2002 • ΨΑΡΡΩΝ 10Γ ΚΗΦΙΣΙΑ 145 61

Θερμές ευχές
για μια ευλογημένη,
χαρούμενη, ειρηνική
και δημιουργική
χρονιά!

Στέλνουν προς όλους τους συμπατριώτες, όπου γης:

- ✦ Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ευστάθιος.
- ✦ Ο Αιδ. πρωθιερέας Μητροπόλεως Σπάρτης κ. Γ. Μπλάθρας.
- ✦ Ο Αιδ. ιερέας Αγίας Ειρήνης Σπάρτης κ. Κυρ. Αμανατίδης.
- ✦ Ο Νομάρχης Λακωνίας κ. Γρηγόρης Αποστολάκος.
- ✦ Ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Δημοσθένης Ματάλας.
- ✦ Ο πρόεδρος Κοινότητας Καρυών κ. Θόδωρος Σταθάκης.
- ✦ Ο Δ/ντής του Ματαθείου Καθιδρύματος κ. Θόδωρος Ματάλας.
- ✦ Ο πρόεδρος κ. Βασίλης Πρεκεζές και το Δ.Σ. του Συνδέσμου Απανταχού Καρυατών.
- ✦ Ο πρόεδρος κ. Ιάσωνας Βούρβουλης και το Δ.Σ. του Συνδέσμου Απανταχού Βαμβακίων.
- ✦ Ο πρόεδρος κ. Βασίλης Δαδαμάγκας και το Δ.Σ. του Συλλόγου των εν Σπάρτη Βρεσθενιτών.
- ✦ Ο πρόεδρος και το Δ.Σ. του Επιμορφωτικού Συλλόγου Βασσαρά «Ο Δημόκριτος».
- ✦ Ο πρόεδρος κ. Βασίλης Γεωργιάδης και το Δ.Σ. της Πνευματικής Εστίας Σπάρτης.
- ✦ Όλες οι Διευθύντριες και το διδακτικό προσωπικό των Αρσακείων και Τοισσιείων Δημοτικών Σχολείων Ψυχικού και Εκάλης.
- ✦ Ο καθηγητής Παν/μίου Αθηνών κ. Σταύρος Παπασταυρίδης και η μητέρα του κ. Ντίνα.
- ✦ Ο καθηγητής Παν/μίου Αθηνών κ. Θόδωρος Πίτσιος.

ΓΙΑ ΤΑ 15 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Ευχαριστώ πολύ όλους τους αγαπητούς αναγνώστες που μου ευχήθηκαν για τα 15 χρόνια που συμπλήρωσε η εφημερίδα μου, τον Σεπτέμβρη του 2001, με κάρτες, τηλεφωνήματα και γράμματα. Με ικανοποίηση δημοσιεύω ορισμένα γράμματα, γιατί πιστεύω ότι όλα όσα έχουν γραφτεί και θα γραφτούν, (με τη βοήθεια του Θεού), αποτελούν ένα μέρος της ιστορίας της εφημερίδας «ΚΑΡΥΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΩΝΑ».

Τα 15 χρόνια των «ΚΑΡΥΩΝ»

**Του Νίκου Ι. Κουφού,
εκπαιδευτικού - συγγραφέα**

Το φθινόπωρο του 2001, συμπληρώθηκαν 15 χρόνια συνεχούς κυκλοφορίας της εφημερίδας: «Καρνές, η Αράχωβα Λακωνίας και τα χωριά του Πάρωνα», που εκδίδει στην Αθήνα, η εξ αγχιστείας Αραχωβίτισσα κ. Αννίτα Γκλέκα - Πρεκεζέ. Πρόκειται για μια οκτασελιδή, ανεξάρτητη τρίμηνη έκδοση Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, που φτάνει στα σπίτια των όπου γης Αραχωβιτών και λοιπών όμορων «Παρωνιτών».

Η ύλη της συναρτιάζεται από ειδήσεις τοπικού ή λακωνικού ενδιαφέροντος, από θέματα κοινωνικά, ιστορικά και πολιτιστικά της περιοχής του Πάρωνα που έχει ως κέντρο την ιστορική κώμη των Καρυών. Εμπλουτίζεται πάντοτε από παλαιά και σύγχρονα φωτογραφικά υλικά το οποίο προβάλλει τον τόπο, τους ανθρώπους και τα μνημεία του.

Ως πνευματικός εργάτης του τόπου αυτού, χαίρετιζω θερμά την επιτυχή εκδοτική προσπάθεια της αγαπητής κ. Γκλέκα - Πρεκεζέ και της εύχομαι από καρδιάς κάθε προσωπική και οικογενειακή ευτυχία. Πα-

ράλληλα, θέλω να σημειώσω λίγες αράδες σχετικές με την εφημερίδα της και τους σκοπούς που αυτή εξυπηρετεί κατά τη σημερινή εποχή.

Πρόκειται λοιπόν για μια κατάθεση πολύχρονου μόχθου αλλά και ιδιαίτερης χαράς, αφού η κ. Γκλέκα - Πρεκεζέ φαίνεται να ενσταλάζει την αγάπη της στο έργο της το οποίο προσφέρει στους αναγνώστες και στην ευρύτερη κοινωνία των συμπατριωτών μας. Οι «Καρνές», όπως και άλλες τοπικές εφημερίδες που περιέχουν ύλη της ίδιας μορφής, συμβάλλουν με πολλούς τρόπους στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της διατήρησης της συλλογικής μνήμης γενικότερα. Φέρνουν τα νέα του χωριού στις γειτονίες του κόσμου και παρωθούν τις νεότερες γενιές να επιστρέψουν στις «ρίζες μας». Οι νέοι, έστω ως θερινοί επισκέπτες που προσέρχονται για σύντομο χρονικό διάστημα στην πατρώα γη, ή απλώς ως αναγνώστες, μπορούν να ακούσουν νοερά και ν' αντλήσουν από φλέβες μυστικές, «μάννα ζωής, μέλι το εκ πέτρας». Μπορούν εκεί ν' ανασάνουν για λίγο ελεύθεροι και απαλλαγμένοι από το θόρυβο και την τύρβη των μεγαλουπόλεων, ν' απο-

δράσουν και να επιστρέψουν στον κόσμο των παλαιών προγόνων και των σημερινών λιγοστών συγγενών. Να έρθουν στον τόπο που θα τους καθησυχάσει και θα τους αναπαύσει.

Η τοπική εφημερίδα είναι ο σύνδεσμος που διατηρεί συνεχώς την επαφή με τη μακρινή γενέθλιο γη, με τη μικροκοινωνία του χωριού, με τα πατροπαράδοτα ήθη και έθιμα που πρέπει να διατηρηθούν αφού αυτά στηρίζουν τα άτομα και τις ομάδες από την πολιτισμική αλλοίωση των τρόπων της ζωής μας.

Η τοπική εφημερίδα, αντιπροσωπεύει πλέον μια από τις ελάχιστες αντιστάσεις στην ολοένα και περισσότερο απειλούμενη διαχρονική και κοινωνική μας ενότητα. Γι' αυτό είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί και η σταθερή και απρόσκοπτη πορεία στο χρόνο της εφημερίδας των Καρυών με κάθε είδους συνδρομή και με ευρύτερη συμμετοχή στην αρθρογραφία της από τους πνευματικούς ανθρώπους του τόπου μας.

Με τιμή
Νίκος Ι. Κουφός
Βέροια - Λακεδαίμονος
Συνέχεια στη σελ. 3

ΚΑΘΙΔΡΥΜΑ ΑΘ. ΜΑΤΑΛΑ ΤΟΥ ΛΑΚ/ΝΙΟΥ

Αγαπητοί συμπατριώτες

Ευχόμαστε το 2002 να είναι ένα δημιουργικό και ευτυχισμένο έτος και να κάνει πραγματικότητα κάθε προσδοκία σας.

Ο απολογισμός της δραστηριότητας του ιδρυματός μας το χρόνο που πέρασε, μας κάνει υπερήφανους και μας δίνει τη δύναμη να συνεχίσουμε στους ίδιους ρυθμούς ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού.

Η προσπάθειά μας το 2001 επικεντρώθηκε στη θεσμική αλλαγή του τρόπου επιλογής των υποτρόφων. Είναι γνωστό, ότι οι σημερινές συνθήκες διαφέρουν κατά πολύ από την εποχή που ο εμπνευσμένος Διαθέτης μας όριζε τη διαδικασία με την οποία χορηγούσαμε τρο-

φεία. Η σύγχρονη εποχή, ο αιώνας της πληροφωρικής δημιουργεί διαφορετικές συνθήκες στις οποίες πρέπει να αντεπεξέλθουμε. Ετσι, μετά την αλλαγή του τρόπου επιλογής των υποτρόφων (ύστερα από απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου), ελπίζουμε να ξεκινήσουμε μια νέα δημιουργική περίοδο. Τα βασικά χαρακτηριστικά του νέου συστήματος είναι:

- Στήριξη των μαθητών που διαμένουν στην επαρχία της Λακεδαίμονος.
- Δημιουργία αξιοκρατικών συνθηκών για τους υπόλοιπους μαθητές - μαθήτριες, των οποίων οι γονείς είναι Δημότες των ευεργετούμενων περιοχών.
- Καθιέρωση μεταπτυχιακών υποτρόφων

και χορήγηση υποτροφιών σε ειδικές κατηγορίες μαθητών (άτομα με ειδικές ανάγκες, κοινωνικά - οικονομικά ασθενείς).

• Τυποποίηση της διαδικασίας επιλογής των υποτρόφων.

Είναι γεγονός ότι ο φορέας μας τα τελευταία χρόνια είναι σε τροχιά ανάπτυξης με ιδιαίτερη δυναμική. Οι στόχοι μας για τα επόμενα χρόνια δεν σταματούν στην απλή χορήγηση τροφείων, αλλά στην ενεργή συμμετοχή του ιδρυματός μας στην εκπαιδευτική διαδικασία της Λακωνίας.

Πρέπει να γίνει συνείδηση σε όλους ότι το ίδρυμά μας είναι ένας φορέας που έχει σα στόχο να προσφέρει κάθε δυνατή βοήθεια, ώστε τα παιδιά της Λακωνίας να τύχουν καλύτερης μορφώσεως. Ονειρό μας είναι κάθε Λάκωνας να αποκτήσει μία αμφίδρομη σχέση με το ίδρυμά μας και συναισθανόμενος το ιδιαίτερο κοινωνικό έργο που εκτελεί, να γίνεται αρωγός της προσπάθειάς μας.

Το 2001 επεφύλαξε και μια ακόμη ευχάριστη στιγμή στη δραστηριότητα του φορέα μας. Ο Σύνδεσμος των εν Αττική Λακεδαιμονίων με την ευκαιρία της συμπλήρωσης εκατό ετών λειτουργίας του, απένειμε τιμητική διάκριση στο ίδρυμά μας. Ευχή μας είναι ο Σύνδεσμος να συνεχίσει και στο μέλλον με τον ίδιο ζήλο και αποτελεσματικότητα την κοινωνική του προσφορά, κρατώντας άσβεστο το Λακωνικό πνεύμα.

Σε μια εποχή ιδιαίτερα δοκιμαζόμενη, που η παγκόσμια ειρήνη ακροβατεί, ευχόμαστε ότι το πνεύμα των Χριστουγέννων θα φέρει στο κόσμο γαλήνη, υγεία και ευημερία.

Με τιμή
Θεόδωρος Β. Ματάλας - Διευθυντής

Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΡΥΑΤΩΝ

Με τους εικονιζόμενους γνωστούς καλλιτέχνες, τον ηθοποιό Χρήστο Ντούζα και άλλους τραγουδιστές, θα διασκεδάσουμε το **Σάββατο 13 Απριλίου στις 10 η ώρα** στο πολυτελές νυχτερινό κέντρο **7ος Ουρανός**, στη Λεωφόρο Ειρήνης 71, στην Πεύκη.

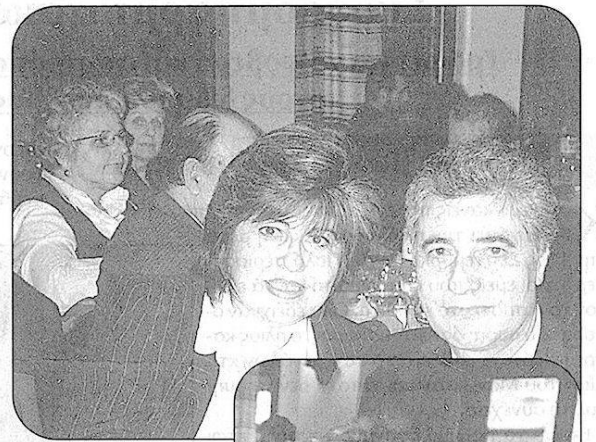
Σας περιμένουμε μαζί με τους φίλους σας.
Ο πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. του Σ.Α.Κ.

ΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΡΥΑΤΩΝ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Απανταχού Καρυατών στο κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας, 3-2-02.

θιδρύματος κ. Θόδωρο Ματάλα, τον πρόεδρο του Συνδέσμου των Λακεδαιμονίων κ. Κ. Μπεκιάρη, τον φίλο Βαρβιτσιώτη, δάσκαλο και συγγραφέα, κ. Παν. Ρουμेलιώτη και τους καλώ να απευθύνουν, αν θέλουν, τον δικό τους χαιρετισμό.

Έχετε τους χαιρετισμούς του Δημάρχου Σπάρτης κ. Δημοσθένη Ματάλα και του Νομάρχη κ. Αποστολάκου. Και πάλι σας ευχόμαι καλή χρονιά - Χρόνια Πολλά και Καλά!

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο πρόεδρος του χωριού Θόδωρος Σταθάκης, ο πρόεδρος του Συνδέσμου των Λακεδαιμονίων κ. Κώστας Μπεκιάρης και ο συγγραφέας Παναγιώτης Ρουμελιώτης, ο οποίος μας έστειλε ένα πολύ φιλικό γράμμα, που το δημοσιεύουμε μαζί με τις ευχαριστίες μας.

Η πρωτοχρονιάτικη πίτα ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΡΥΑΤΩΝ

Μετά από πρόσκληση του Συνδέσμου μας πάρα πολλά μέλη και φίλοι του Συνδέσμου, συγκεντρώθηκαν την Κυριακή 3-2-2002, στις 12 το μεσημέρι στην «Παλιά Ταβέρνα του Κρητικού» στην Πλάκα και με το κόψιμο της πίτας, για το καλό του νέου χρόνου, πέρασαν ένα αξέχαστο μεσημέρι, τρώγοντας, πίνοντας και χορεύοντας μέχρι αργά το απόγευμα. Παραβρέθηκαν περίπου 200 άτομα από τα οποία τα 25 ήταν παιδιά και αυτό έδωσε χαρά σε όλους.

Ο πρόεδρος, γιατρός Βασίλης Πρεκεζές, μίλησε επίκαιρα:

Αγαπητοί συμπατριώτες και φίλοι του Συνδέσμου μας,

Όλα τα μέλη του Δ.Σ. και εγώ προσωπικά θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για τη σημερινή ανταπόκρισή σας στο κάλεσμά μας.

Χαιρόμαστε γιατί αυτή τη στιγμή βλέπουμε σ' αυτήν την αίθουσα τόσα μέλη του Συνδέσμου μας και τόσους φίλους.

Θα κόψουμε την πίτα μας, για να ευχηθούμε καλή χρονιά με υγεία και κάθε καλό στα σπίτια μας και στο αγαπημένο μας χωριό. Καλή χρονιά στους ομογενείς μας του εξωτερικού, όπου κι αν βρίσκονται.

Χαιρόμαστε που έχουμε μαζί μας σήμερα αρκετά νέα παιδιά, που είναι η ελπίδα των οικογενειών μας, του χωριού μας και της πατρίδας μας.

Ο Τάκης Διαντζίκης κόβει την πίτα του Σ.Α.Κ. Τα δύο ασημένια ρόδια κέρδισαν ο Γιώργος και η Λευκή Λάτση και η Βάσω Φραντζέσκου (γ. Πρεκεζέ) που εικονίζεται στη διπλανή στήλη.

Ο Συνδέσμος Α.Κ. καλεί τους νέους να πλαισιώσουν το Δ.Σ. γιατί πάντα το νέο αίμα δίνει ζωή και ανανεώνει το παλιό.

Ο Συνδέσμός μας έχει ζωή 50 ετών και όλοι ευχόμεσταν ζήσει πολλά χρόνια και να προσφέρει ό,τι μπορεί στο πατριωτικό μας χωριό.

Ο Συνδέσμός μας σ' αυτά τα χρόνια βοήθησε με οικονομική και ηθική συμπαράσταση διάφορα έργα μικρά ή μεγάλα όπως τις εκκλησίες του χωριού, το σχολείο, τον Αθλητικό Σύλλογο, βελτιώσεις δρόμων, μνημείο Καρνατίδων, νερό και πάρα πολλά άλλα.

Τα τελευταία 7 χρόνια λειτουργεί το θερινό νηπιαγωγείο με μεγάλη επιτυχία, το οποίο είναι δημιούργημα του Συνδέσμου μας.

Ευχαριστώ όλα τα μέλη του Δ.Σ. για την συνεργασία μας για τον χρόνο που διαθέτουν και τους κόπους που καταβάλλουν στις

συνεδριάσεις, στις εκδηλώσεις, στους χορούς κ.λπ.

Κάνουμε ό,τι μπορούμε για να ανταποκριθούμε στις ανάγκες του Συνδέσμου και ευχαριστούμε εσάς που είσθε κοντά μας.

Πολλοί από εσάς έχετε προσφέρει πολλές ενισχύσεις στο Συνδέσμο με προσφορές χρημάτων και δώρων και σας ευχαριστούμε πολύ. Σήμερα χαιρόμαστε που έχουμε κοντά μας τον πρόεδρο Θόδωρο Σταθάκη και τα μέλη του Κοιν. Συμβουλίου, τον διευθυντή του Ματαλείου Κα-

Η κοπή της βασιλόπιτας του Συλλόγου των Απανταχού Καρυατών

Την Κυριακή 3 του Φλεβάρη, το μεσημέρι, σε μια πολύ ωραία ταβέρνα του πρώην Κρητικού, στην Πλάκα της Αθήνας, ο Σύλλογος των Καρυατών της Αθήνας έκοψε την παραδοσιακή βασιλόπιτα.

Η αίθουσα του κέντρου ήταν γεμάτη από τα μέλη του Συλλόγου καθώς και φίλους των Καρυατών. Προσφέρθηκαν πλούσια φαγητά, άφθονα ποτά, αναψυκτικά και δημιουργήθηκε μια θαυμάσια ζεστή πατριωτική και οικογενειακή ατμόσφαιρα που την χαρήκαμε όλοι, όσοι παραβρεθήκαμε.

Μετά το φαγητό ακολούθησε ωραίο γλέντι με παραδοσιακούς χορούς και μουσική από την μικρή ορχήστρα του καταστήματος.

Προσκεκλημένος κι εγώ με τη σύζυγό μου κι ένα φιλικό ζευγάρι, χαρήκαμε την όμορφη αυτή εκδήλωση για μερικές ώρες και φύγαμε μετά τις 4 το απόγευμα πολύ ευχαριστημένοι, με τις καλύτερες εντυπώσεις.

Προς τον καλό μου φίλο κ. Βασίλη Πρεκεζέ και όλο το Δ.Σ. του Συλλόγου, εκφράζω τα θερμά του συγχαρητήρια για την διοργάνωση της ωραίας εκδήλωσης, τους ευχαριστώ κι εύχομαι να έχουν πάντα επιτυχίες στις πολιτιστικές εκδηλώσεις τους, γιατί είναι ένας πολύ δραστήριος Σύλλογος και τους αξίζει κάθε έπαινος!

Πότης Γ. Ρουμελιώτης

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Μετά από πρόσκληση του προέδρου Βασίλη Πρεκεζέ και του Δ.Σ. του Σ.Α.Κ. του οποίου έληξε η θητεία πραγματοποιήθηκε Γενική Συνέλευση των μελών στις 16 Δεκεμβρίου, ημέρα Κυριακή και ώρα 9π.μ. στα γραφεία του Συνδέσμου των Λακεδαιμονίων Πειραιώς 43, 3ος όροφος. Η προσέλευση μελών ήταν ικανοποιητική. Σύμφωνα με τα «Θέματα Ημερησίας Διάταξης» που αναφέρονταν στην πρόσκληση έγιναν:

1. Εκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Απολογισμός εσόδων και εξόδων.
3. Εκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής.
4. Απαληθηνή Διοικητικού Συμβουλίου πάσης ευθύνης.
5. Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
6. Εκλογή νέας Εξελεγκτικής Επιτροπής.
7. Διάφορες ανακοινώσεις.
8. Αποφασίστηκε η παραχώρηση του οικοπέδου του Συλλόγου στην Κοινότητα Καρυών για κατασκευή πισίνας και ξενοδοχείου.

Όλα τα θέματα συζητήθηκαν διεξοδικά και εγκρίθηκαν από τη Γενική Συνέλευση.

Από τις εκλογές (μυστική ψηφοφορία) που διεξήχθη, προέκυψε το νέο Δ.Σ. και νέα Εξελεγκτική Επιτροπή. Στις 20-12-01 συνεδρίασαν τα πλειοψηφίσαντα μέλη στο γραφείο του Συνδέσμου, Σταδίου 48, και συστάθηκαν σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος:	Βασίλης Πρεκεζές
Α' Αντιπρόεδρος:	Τέλης Διαμαντούρος
Β' Αντιπρόεδρος:	Πάνος Β. Χονδρόπουλος
Γενικός Γραμματέας:	Πάνος Δαθακούρας
Ειδική Γραμματέας και Υπεύθυνη Δημ. Σχέσεων:	Αννίτα Πρεκεζέ
Ταμίας:	Σπύρος Βλάχος
Νομικός Σύμβουλος:	Μιχάλης Ρέπουλης
Μέλη του Δ.Σ.:	Πάνος Γ. Διαντζίκης, Νίκος Β. Τράκας, Λευκή Γ. Λάτση, Ιωάννης Γεωρ. Χάρακας.
Αναπληρωματικά μέλη:	Σταύρος Μέρμηγκας, Νίκος Καρύγιαννης, Λίτσα Γραμματικάκη, Νίκος Γεωρ. Τράκας.
Εξελεγκτική Επιτροπή:	Γεώργιος Ρούπας, Κάκκαρης Ιωάννης, Δημήτρουλας Κων/νος.

Λαογραφικά θέματα

Για να μην ξεχνάμε τις παραδόσεις και τις ρίζες μας

Την εποχή αυτή - Φλεβάρη και Μάρτη - γιορτάζουμε σ' όλα τα χωριά μας τις Απόκριες. Με την ευκαιρία αυτή θα περιγράψω, για τους αναγνώστες της καλής εφημερίδας «Καρυές», την περίοδο των Αποκριών, όπως γιορτάζονται στα χωριά μου Μπαρμπίτσα και Σκούρα, ιδιαίτερα τα παλιότερα χρόνια και λιγότερο σήμερα.

Την πρώτη, λοιπόν, εβδομάδα, που τη λένε **απολυτή** δεν γίνεται τίποτα το ιδιαίτερο. Τη δεύτερη βδομάδα γιορτάζεται η **Τοικνοπέμπτη**, που τα παλιότερα χρόνια έσφαζαν τα χοιρινά τους, είχαν τα γουρνοσφά(γ)ια, όπως τα λέγανε, που, καθώς έψηναν τα κρέατα, **τοϊκνίζε**, μύριζε κάθε γειτονιά και κάθε σπίτι, και, φυσικά τρώγοντας και πίνοντας άφθονο κρασί κόκκινο, άναβε το κέφι και το γλέντι με χορούς και τραγούδια.

Τη δεύτερη Κυριακή, των Αποκριών έτρωγαν παλιότερα το κρέας, το **απόκρευαν**, γι' αυτό και την Κυριακή την έλεγαν **Κρεατινή**. Κρέας δεν ξανάτρωγαν, όπως ολόκληρη τη Μεγάλη Σαρακοστή. Και μέχρι την τελευταία Κυριακή έτρωγαν τυροκομικά, γαλαχτερά, γι' αυτό την έλεγαν **Τυρινή**. Και μετά την Τυρινή Κυριακή, άρχιζε κανονικά η Μεγ. Σαρακοστή, οπότε νήστευαν όλα τα **αρτήσιμα**, δηλ. κρέατα, αυγά, τυροκομικά.

Σήμερα αποκρεύουν μαζί και κρέας και τυροκομικά την τελευταία Κυριακή, την Τυρινή, οπότε γίνονται και όλες οι αποκριάτικες εκδηλώσεις.

Το πρωί πηγαίνουν στην εκκλησία. Από το μεσημέρι, αρχίζουν - οι νέοι κυρίως και τα παιδιά - να ντύνονται μασκαράδες ή «**μπαρμπούτες**» όπως τις λένε ακόμη και σήμερα. Οι μασκαράδες, κάνουν παρέες και γυρίζουν όλο το χωριό με τραγούδια, αστεία, κωμικές κινήσεις και χειρονομίες.

Τα παλιότερα χρόνια, ιδιαίτερα μέχρι το 1940, γινόταν μεγάλος δημόσιος χορός στην πλατεία της εκκλησίας μέχρι το βράδυ, που νύχτωνε, ο χορός τότε διαλυόταν και όλοι πήγαιναν στα σπίτια τους για ν' αποκρέψουν.

Η πραγματική αποκριά γινόταν το βράδυ κι όχι το μεσημέρι. Συνήθως αποκρέυαν δυο - τρεις οικογένειες μαζί, συγκεντρωμένες σ' ένα συγγενικό, γειτονικό ή φιλικό σπίτι π.χ. το σπίτι του παππού, του πατέρα κ.λπ. Εκεί πήγαιναν όλοι τα φαγητά τους, που, συνήθως ήταν όλα ίδια: κρέας κοκκινιστό με την απαραίτητη κλασική μακαρονάδα, πλούσια, με τριμμένο τυρί ή μυζήθρα και περι-

χυμένη με γνήσιο βούτυρο, που μοσοχομύριζε. Τα τραπέζια ήταν συνήθως χαμηλά, οι λεγόμενοι **σαφράδες** και τα καθίσματα χαμηλά τα **σκαρνιά**.

Το φαγητό ξεκινούσε κάνοντας όλοι το σταυρό τους κι ευχόμενοι μεταξύ τους «καλή Σαρακοστή!». Ετρωγαν με κέφι, όρεξη κι έπιναν άφθονο κόκκινο κρασί. Άλλα ποτά: μπύρες κ.λπ. δεν υπήρχαν ή, τουλάχιστον δεν τα συνήθιζαν τότε... Δεν βιάζονταν να τελειώσουν, δεν σήκωναν αμέσως τα τραπέζια, τ' άφηναν ώρες για να φαγωθούν όλα τα φαγητά, δεν έπρεπε να μείνει τίποτα για την άλλη ημέρα, που είναι η Καθαρή Δευτέρα κι αρχίζει η νηστεία. Στο τέλος του φαγητού, υπήρχε παλιότερα - και σήμερα λιγότερο ίσως - το έθιμο να ψήνουν όλοι από ένα αυγό στα κάρβουνα και στη στάχτη της φωτιάς. Κι αν το αυτό του καθενός ιδρώνε, έβγαζε δηλ. μικρές σταγονίτσες νερό έξω

στη φλούδα του, αυτό σήμαινε υγεία γι' αυτόν, αν όχι ή έσπαγε, τότε προμήνυε αρρώστιες κ.λπ.

Σπουδαίο έθιμο με μαντική σημασία και μαντικό σκοπό, που υπάρχει ακόμη στα χωριά μας - άλλο αν το πιστεύουν ή όχι - ήταν και το **κλέψιμο του μακαρονιού**. Οι νέοι, που ήταν ανύπαντροι, αγόρια και κοπέλες, προσπαθούσαν με την πρώτη πηρουσιά, να «κλέψουν» δηλ. να κρύψουν κάπου, ένα μακαρόνι χωρίς όμως να τους δει κανείς από την παρέα...

Αν κατάφεραν να το κρύψουν, τότε, το έβαζαν τη νύχτα κάτω από το μαξιλάρι τους και στον ύπνο τους - πίστευαν - ότι θα ονειρεύονταν το πρόσωπο, που θα παντρεύονταν. Φυσικά το όνειρο δεν έστρε(γ)ε πάντα, δηλ. δεν έβγαине αληθινό. Ή μπορεί να μην έπαιρνε κανείς το πρόσωπο, που ονειρευόταν, αλλά κάποιιο άλλο πρόσωπο, όμως με το ίδιο όνομα...

Μετά το αποκριάτικο δείπνο άρχιζαν τη διασκέδαση με χορούς, τραγούδια - χωρίς όργανα συνήθως - μέσα στο σπίτι μέχρι τα μεσάνυχτα και περ' ακόμα. Στο μεταξύ αυτό, έκαναν και την εμφάνισή τους παρέες μασκαράδων: οι άντρες ντυμένοι με μακριά γυναικεία ρούχα κι οι γυναίκες με αντρικά κι όλοι σκεπασμένοι στο κεφάλι και στο πρόσωπο με μαύρα γυναικεία μαντίλια για να μη γνωρίζονται. Πιάνονταν κι αυτοί στο χορό, έκαναν αστείες κινήσεις για να προκαλούν τα γέλια, δεν τραγου-

Γράφει ο Πότης Γ. Ρουμेलιώτης Λαογράφος

δούσαν όμως για να μη τυχόν τους γνωρίσουν οι άλλοι, θεωρούσαν επιτυχημένο το μασκάρεμά τους αν κατόρθωναν να μη γνωριστούν από κανέναν.

Για την περίπτωση αυτή, δηλ. το αποκριάτικο γλέντι, υπήρχαν παλιότερα - και σήμερα υπάρχουν - πολλά κατ'άλληλα τραγούδια, κωμικά, σατιρικά, που σκόρπιζαν άφθονο το γέλιο και τη χαρά, χωρίς να πειράζουν ή να προσβάλλουν κανέναν.

Τέτοια τραγούδια αναφέρω κι εγώ απ' όσα θυμάμαι:

1) Πως το τρι - μωρέ - πως το τρι - πως το τρίβουν το πιπέρι.
Πως το τρίβουν το πιπέρι του διαβόλου οι καλογέροι...

Με τα χέρια τους το τρίβουν και το φιλοκοπανίζουν.
Με τα πόδια τους το τρίβουν και το φιλοκοπανίζουν.
Με τη μύτη το στομπάνε και το διπλοκοπανάνε.
Με τον κύλο τους το σπάνε και το τριπλοκοπανάνε.
Καθώς χορεύουν κάνουν και τις ανάλογες κινήσεις με το σώμα τους και προκαλούν άφθονα τα γέλια...

2) Μια γριά παλιόγρια λάχανα μαγειρεύε και της ήρθε μια βουλή για να πάει να παντρευτεί.
Μια κλωτσιά του καπακιού κι άλλη μια του τσετζεριού φάτε γάτες τα ζουμιά και σκυλιά τα λάχανα.
Γιατί εγώ θα παντρευτώ και θα νοικοκυρευτώ!!!

3) Κίνησα μια ημέρα Τρίτη, πήγα στον παππά το σπίτι.
Βρίσκω πέρδικα ψημένη και την παπαδιά να υφραίνει.
Σκύφτω παίρνω μια μπουκιά και φιλώ την παπαδιά.

4) Κάτου στην Αγία - Βαρβάρα είχα μια παλιά κουμπάρα κι έμαθα το μονοπάτι κι όλο πήγαινα για δαύτη.
Κι εφυλάξαν μια βραδιά της κουμπάρας τα παιδιά.
Παρακάτου μη ρωτάτε, τα παιδιά μου τηράτε!...

5) Κόρη με τα σγουρά μαλλιά και με τα μαύρα μάτια στην πέρα ρούγα μην περνάς, στη δώθε μη διαβαίνεις γιατ' είν' ο γιος μου από κρασί κι από ψηλή ταβέρνα, πιάνει φιλάει τις όμορφες, φιλάει τις μαυρομάτες....

Κι ακολουθούν πολλά ακόμη εύθυμα και σατιρικά τραγούδια μέχρι που κουράζονται όλοι και πάνε στα σπίτια τους να κοιμηθούν.

ΠΑΤΡΑ,
ΜΑΪΟΣ 1952

Αυτή τη φωτογραφία μου έδωσε η Τούλα Αλατού (γ. Διαντζίκη), που τη βρήκε φυλαγμένη στο πατρικό της σπίτι, στην Αράχοβα και την ευχαριστώ.

Δείχνει τις μεγάλες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου Καρυών που έκαναν εκδρομή στην Πάτρα το έτος 1952.

Διακρίνονται οι δάσκαλοι: Σοφία Σδράλα, Ελένη Αρδάμη, Κων/νος Κωσταλάς, Γεώργιος Ντεβέκος και ο οδηγός του αυτοκινήτου Δημήτριος Σειμένης. Επίσης διακρίνονται η Αθηνά Λιαπάκου και ο σύζυγός της Γεώργιος Κωστόγιαννης, που είχε φαρμακείο στην Πάτρα και τους υποδέχθηκαν εκεί. Μαθήτριες: Τούλα Α. Διαντζίκη, Αφροδίτη Π. Πίτσιου, Πότα Σ. Μέρμηγκα, Δέσπω Πανούση, Ντίνα και Αθηνά Βασιή, Πίτσα Θ. Κερχουλά, Τριαντάφυλλη Καπερώνη, Γιαννούλα Τράγκα, Ντίνα Ι. Βασιή, Χάιδω Ματάλα, Βούλα και Φούλα Γκίτα, Ρήνα Π. Κερχουλά, Χριστίνα Δ. Κουτσόγεωργα, Πότα Λεβεντάκη κ.ά.

Μαθητές: Ιωάννης Γ. Ντεβέκος, Γεώργιος Χ. Κουτσόγεωργας, Αθανάσιος Γ. Κερχουλάς, Γεώργιος Θεοδοριάδης, Χρήστος Α. Χριστόπουλος, Γεώργιος Α. Χονδρόπουλος, Ιωάννης Γιαννακόπουλος, Σωτήριος Ι. Βασιής, Τέλης Διαμαντούρας, Δήμος Κ. Λεβεντάκης, Ντίνος Ντάμος (Μπάκας), Κώστας Δ. Λάτσης και άλλοι που δεν αναγνωρίστηκαν.

Παλιές φωτογραφίες μεμάτες αναμνήσεις

ΑΡΑΧΟΒΑ,
26 ΙΟΥΛΙΟΥ 1932

1η σειρά, παιδιά από αριστερά: Ελένη, Π. Ματάλα, Βασιλική Α. Λεβέντη, Κώστας Α. Λεβέντης. 2η σειρά, Παρασκευή Αθ. Αρδάμη, Παρασκευή Σπύρου Πρεκεξέ, Ελένη Θεοδ. Πίτσιου, Μαριγώ Παρ. Πρεκεξέ, Ντίνα Κων. Μεντή, Βασιλική Γκίτα - Δήμα, Σοφία Παν. Δήμα - Λεβέντη, Ευθυμία Δήμα - Πουλοκέφαλου.

* Τη φωτογραφία έστειλε από την Αμερική η θεια - Θύμια Δήμα - Πουλοκέφαλου.